

UNIwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina
Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku

Nazwa modułu: FORTEPIAN		Kod modułu:
Nazwa jednostki prowadzącej moduł: WYDZIAŁ INSTRUMENTALNO-PEDAGOGICZNY UMFC W BIAŁYMSTOKU		Rok akademicki: 2013/2014
Nazwa kierunku: EDUKACJA ARTYSTYCZNA W ZAKRESIE SZTUKI MUZYCZNEJ		
Forma studiów: stacjonarne pierwszego stopnia/ 3-letnie	Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status modułu: obowiązkowy
Specjalność: muzyka kościelna		Rok / semestr: Rok I-II, Semestr I-IV
Język modułu: polski	Forma zajęć: ćwiczenia	Wymiar zajęć: 60
Koordinator modułu	Kierownik Międzywydziałowego Zakładu Fortepianu Ogólnego	
Prowadzący zajęcia	st. wykł. kwal. I st. Zbigniewa Sieniuc, st. wykł. kwal. I st. Anna Szwegier, st. wykł. kwal. I st. Teresa Przestrzelska, st. wykł. Elżbieta Błaszczuk, st. wykł. Andrzej Czemieli, wykł. Justyna Gordon	
Cele modułu	1. Kształtowanie wyobraźni muzycznej i wrażliwości estetycznej. 2. Pogłębianie wiedzy muzycznej oraz integracja wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi. 3. Doskonalenie gry na fortepianie oraz umiejętności gry <i>a vista</i> . 4. Przygotowanie do muzykowania zespołowego. 5. Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy i przygotowanie do przyszłej pracy pedagogicznej	
Wymagania wstępne	egzamin wstępny z wybranego instrumentu	

Kod efektu	MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA	Odniesienie do efektów specjalnościowych (kierunkowych)
------------	------------------------------------	---

w zakresie WIEDZY (W)

W01 ¹	posiada podstawową wiedzę o fizjologii gry na fortepianie	K_W04
W02	zna podstawowe formy muzyczne w zakresie literatury pianistycznej i związane z nimi tradycje wykonawcze	K_W07
W03	zna podstawowy zakres literatury pianistycznej ze szczególnym uwzględnieniem dzieł J.S. Bacha i G.F. Haendla	K_W01

w zakresie UMIEJĘTNOŚCI (U)

U01	samodzielnie przygotowuje i wykonuje podstawowe formy z repertuaru pianistycznego w zgodzie ze stylem i tradycjami wykonawczymi	K_U01
U02	potrafi samodzielnie odczytać i zinterpretować elementy muzyczne zawarte w utworach fortepianowych	K_U01 K_U09
U03	potrafi operować poprawną techniką gry na fortepianie	K_U05

w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH (K)

K01	ma świadomość i rozumie potrzebę poszerzania swojego repertuaru pianistycznego – solowego i kameralnego	K_K01
K02	posiada umiejętność samooceny własnej gry na fortepianie	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE MODUŁU

Semestr I, II		Liczba godzin
1.	Poznanie elementów podstawowej techniki gry na fortepianie	30

2. Nauka właściwego odczytywania elementów muzyki	
3. Przygotowanie prezentacji muzycznej do zaliczenia i kolokwium	
Semestr III, IV	Liczba godzin
4. Rozwijanie umiejętności stosowania środków artykulacyjnych i frazowania	30
5. Rozwijanie techniki gry	
6. Rozwijanie umiejętności odczytywania utworów muzycznych i pamięciowego ich opanowania	
7. Kształtowanie umiejętności samodzielnego przygotowania utworów	
8. Przygotowanie prezentacji muzycznej do kolokwium i egzaminu	
Przedstawione powyżej treści tematyczne są stałe w ramach każdego z czterech semestrów. Zróżnicowany jest stopień trudności i tempo realizacji ćwiczeń w kolejnych semestrach. Treści programowe wzajemnie się przenikają a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia	

Metody kształcenia	
1. wykład problemowy	
2. praca z tekstem i dyskusja	
3. praca indywidualna	
4. analiza przypadków	
5. prezentacja własna	

Weryfikacja efektów kształcenia	
Metody weryfikacji	Nr efektu
1. Zaliczenie przez komisję powołaną przez dziekana	W01, W02, W03, U01, U03
2. Kolokwium przed komisją powołaną przez dziekana	W01, W02, W03, U01, U03
3. Egzamin na koniec VI semestru przed komisją powołaną przez dziekana	U01, W02, W03, U01, U02, U03
4. Inne metody weryfikacji stosowane przez prowadzącego przedmiot: np. dyskusje problemowe, rozwiązywanie zadań artystycznych, czytanie a'vista	W01, W03, U02, U03, K01, K02

Korelacja efektów kształcenia z treściami i metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji ²			
Nr efektu kształcenia	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
W01	1, 5	3, 5	1, 2, 4
W02	4, 7	1, 2, 4, 5	1, 2, 3
W03	7, 8	1, 2, 3, 4, 5	1, 2, 3, 4
U01	6, 7, 8	2, 3, 4	1, 2, 3
U02	2, 3, 6	2, 4	3, 4
U03	1, 4, 5	1, 2, 3, 4, 5	1, 2, 3, 4
K01	7	1, 4, 5	4
K02	7	2, 3	4

Forma zaliczenia
Po pierwszym semestrze – zaliczenie komisyjne, po semestrach II, III – kolokwium, po semestrze IV – egzamin. Warunkiem zaliczenia jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów kształcenia w minimalnym akceptowalnym stopniu w wysokości >50% Semestr I – warunkiem zaliczenia jest prezentacja dwóch kontrastowych utworów granych z nut, w tym jeden utwór polifoniczny Semestr II, III – prezentacja co najmniej trzech utworów, w tym jednego polifonicznego Semestr IV – prezentacja czterech zróżnicowanych stylistycznie utworów, w tym co najmniej jednego z pamięci oraz samodzielne przygotowanie utworu i komisyjne zaliczenie czytania a'vista

Literatura podstawowa			
Zakres I i II			
Etiudy	Polifonia	Formy klasyczne	Utwory różne

² należy podać numer efektu kształcenia, numery odpowiednich zakresów treści kształcenia oraz przyporządkować im metody kształcenia i weryfikacji (podać numery)

<p>A. Biehl – Etiudy oktavowe M. Clementi – <i>Gradus ad Parnassum</i> C. Czerny- Szkoła biegiłości op. 299 C. Czerny - Etiudy op. 740 F. Liszt – Etiudy op. 1 J. Moscheles - Etiudy op.70 G. Bacewicz – 10 Etiud F. Chopin – Etiudy M. Clementi – Gradus ad Parnassum F. Liszt – Etiudy wg Paganiniego F. Liszt – Etiudy koncertowe W. Lutosławski – 2 etiudy F. Mendelssohn – Etiudy op. 104 bis M. Moszkowski – Etiudy wirtuozowskie op. 72 S. Rachmaninow – Etiudy- obrazy Z. Romaszkowa (red.) - Zbiór etiud najcenniejszych autorów z. III, IV, V, VI A. Skriabin – Etiudy op. 2 i op. 9 Z. Śliwiński (red.) – Wybór etiud dla szkół średnich</p>	<p>J. Bach – Preludia i fugi z DWK J.S. Bach – Suity francuskie J.S. Bach – Suity angielskie J.S. Bach – Partity J.S. Bach – Duety G.F. Haendel – Suity</p>	<p>Beethoven – Sonaty: E-dur op. 14 nr 1 G-dur op.14 nr 2 G-dur op. 79 f-moll op. 2 nr 1 F-dur op. 10 nr 2 c-moll op. 10 nr 1 Rondo G-dur op. 51</p> <p>M. Clementi – Sonaty (wybór) W.A. Mozart – Sonaty: B-dur kV 281 D-dur kV 284 A-dur kV 331 B-dur kV 333 a-moll kV 310 F-dur kV 533 F-dur kV 494</p> <p>J. Haydn – Sonaty: c-moll nr 25 (Hob.XVI:20) As-dur nr 41 (Hob.XVI:43) C-dur nr 42 (Hob.XVI: 50) G-dur nr 37 (Hob.XVI: 6) AS-dur nr 8 (Hob.XVI:46)</p> <p>J. Haydn – Wariacje: Andante avec variations f-moll (Hob.XVII:6)</p>	<p>B. Bartok – Sonatina - Trzy ronda - Mikrokosmos z. V i VI - Bagatele op. 6 J. Brahms – Intermezza (łatwiejsze) - Walce op. 39 i op. 65 - Ballady op. 10 (wybór) - Wybrane utwory z op. 76, 79, 116, Chopin – Wybrane utwory P. Czajkowski – Pory roku C. Debussy – Kącik dziecięcy - Arabeski E-dur i G-dur - Preludia (łatwiejsze) A. Greczaninow – Tańce rosyjskie op. 130 E. Grieg – Ballada g-moll op. 24 A. Honegger – Siedem krótkich utworów (łatwiejsze) D. Kabalewski – Preludia op. 38 F. Liszt – Consolations - Marzenia miłosne - Roczniki pielgrzymstwa (łatwiejsze) F. Mendelssohn-Bartholdy - Pieśni bez słów - Fantazja fis-moll cz. I - Rondo capriccioso E-dur op. 14 F. Mompou – Pieśni i tańce S. Prokofiew – Gawot D-dur - Wizje ulotne - Utwory op. 12 (łatwiejsze) S. Rachmaninow – Elegia op. 3 - Melodia op.3 - Walc op. 10 - Barkarola op.10 - Preludia op. 23 i 32 (wybór) F. Schubert – Moments Musicaux op. 94 - Impromptus op. 90 R. Schumann – Arabeska op. 18 - Kolorowe kartki op.99 (wybór) - Intermezza op. 4 - Romanse op. 28 - Sceny dziecięce op. 15 - Utwory fantastyczne op. 12 (wybór) A. Skriabin – Preludia op. 11 D. Szostakowicz – Preludia op. 34 A. Michałowski – Utwory fortepianowe</p>
---	---	--	---

Zakres III i IV

Etiudy	Polifonia	Formy klasyczne	Utwory różne
<p>Gnesina – 23 małe etiudy Raube (red.) Etiudy Sawicka, Stempniowa (red.) Etiudy Czerny – Pierwszy nauczyciel Schytte – Etiudy op. 108 i 160 Bertini – 25 etiud Garścia – Etiudy polirytmiczne Lemoine – Etiudy op. 37 Heller – Etiudy op. 45 Berens – Etiudy op. 61 Czerny – etiudy op. 821, 636, 718 i 299</p>	<p>Śliwiński – Z dawnych wieków Hoffman, Rieger – Dawne tańce i melodie Bach – Łatwe utwory Bach – Drobne utwory Bach – Małe preludia Cimarosa – Sonaty Bach – Inwencje dwugłosowe Bach – Inwencje trzygłosowe Bach – Suity francuskie Haendel – Suity Scarlatti – Sonaty</p>	<p>Garścia – Sonatiny op. 51 Miklaszewski – Sonatiny Raube (red.) – Wybór sonatin Garścia – Sonatiny op. 4 Hoffman, Rieger – Wybrane sonatiny Clementi – Sonatiny op. 37, 38 Mozart – Sonatiny wiedeńskie Beethoven – 6 łatwych wariacji Beethoven – Sonaty op. 49 Beethoven – Wariacje „Nel cor piu” Mozart – Sonata C-dur KV545 Mozart – Sonaty : Es-dur KV282</p>	<p>Rybicki – Zaczynam grać Garścia – Ulubione nutki Obrazki muzyczne op. 21 6 miniatur ekspresyjnych Najłatwiejsze utwory op. 3 Bartok – Mikrokosmos Altberg (red.) – Czytanki muzyczne z. I i II Kabalewski – Łatwe utwory op. 27 i 39 Majkapar – Biriulki op. 28 Czajkowski – Album dla młodzieży op. 39 Schumann – Album dla młodzieży op. 68 Prokofiew – Muzyka dziecięca op. 65 Chopin – Polonezy dziecięce g, B i As Altberg (red.) – Czytanki muzyczne z. III i IV Grieg – Utwory liryczne op. 12, 38 i 43 Medelssohn – Bartholdy – Pieśni bez słów Lutosławski – Melodie ludowe Bacewicz – Suita dziecięca Ekier – Kolorowe melodie Field – Nokturny Schubert – Dwa scherza Chopin – Dwa zapomniane walce Chopin – Drobne utwory Szymanowski – Tańce polskie</p>

		G-dur KV 283 C-dur KV 309 F-dur KV 280 C-dur KV 279	Lutosławski – Bukoliki Szeliński – Sonatiny Czajkowski – Pory roku Prokofiew – Wizje ulotne Malawski – Miniatury Zarębski – Bajka, Walc, Menuet Żułowski – Sonatina Twardowski – Trzy miniatury Maciejewski – Kolysanka
--	--	--	---

Literatura uzupełniająca

- S. Bruhn – Przewodnik interpretacji pianistycznej, tłum. Lidia Kkozubek, Irena Protasewicz, – Wydawnictwo Unia Jerzy Skwara, Katowice, 1998
- W. Chmielowska – Z zagadnień nauczania gry na fortepianie, PWM Kraków 1963
- J.J. Eigeldinger – Chopin w oczach swoich uczniów, tłum. Zbigniew Skowron, Musica Jagellonica, Kraków 2000
- J. Ekier – Wstęp do Wydania Narodowego Dzieł Fryderyka Chopina, cz. I Zagadnienia edytorskie, PWM, Kraków, 1974
- M. Ekierowa – Aktualność metody Leimera – Giesekinga dla pianistyki i pedagogiki współczesnej, MP COPSA z. 32, Warszawa 1967
- A. Foldes – ABC pianisty, PWM Kraków 1966
- J. Gudel – O realizacji ozdobników w utworach fortepianowych J. S. Bacha, MID COPSA z. 151, Warszawa 1974
- Nikolaus Harnoncourt – Dialog muzyczny, Rozważania o Monteverdim, Bachu i Mozarcie, tłum. Magdalena Czajka, wyd. Fundacja "Ruch Muzyczny", Warszawa, 1999
- N. Harnoncourt – Muzyka mową dźwięków, tłum. Magdalena Czajka, wyd. Fundacja "Ruch Muzyczny", Warszawa, 1995
- J. Jadacki – Wybrane zagadnienia interpretacji w grze fortepianowej według Joan Last, MP COPSA z. 144, Warszawa 1972
- A. Konicki – Podstawowe problemy techniki fortepianowej według Margueritte Long, MP COPSA z. 104, Warszawa 1967
- Z. Konaszkiewicz – Nauczyciel istota nieznana, Kwartalnik Polskiej Sekcji ISME nr 1, Warszawa 1992
- Z. Konaszkiewicz – Szkice z pedagogiki muzycznej, AMFC, Warszawa 2001
- H. Neuhaus – Sztuka pianistyczna, PWM Kraków 1969
- G. Sandor – O grze na fortepianie, PWN, Warszawa 1994
- T. Wroński – Zdolni i niezdolni, PWM, Kraków 1979
- T. Wroński – Zagadnienia gry skrzypcowej, cz. III – Technologia pracy, PWM, Kraków 1965
- T. Wroński – O czym nie ma czasu mówić na lekcjach, WM Brevis 1994

Kalkulacja nakładu pracy studenta potrzebnej do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (w godz.)

Zajęcia dydaktyczne – godziny kontaktowe	60
Przygotowywanie się do zajęć	100
Praca z literaturą	20
Konsultacje	10
Przygotowywanie się do prezentacji/koncertu	0
Przygotowywanie się do egzaminu, zaliczenia	50
Inne	0
Łączny nakład pracy studenta w godz.	240
Liczba punktów ECTS	8

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
Punkty ECTS	2	2	2	2	-	-
Ilość godzin w tygodniu	1	1	1	1	-	-
Rodzaj zaliczenia	zaliczenie	kolokwium	kolokwium	egzamin	-	-

Możliwości kariery zawodowej

Kurs przedmiotu przygotowuje do pracy w placówkach kultury, takich jak: domy kultury, ogniska muzyczne, szkoły ogólnokształcące (zajęcia pozalekcyjne)

Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia na kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej